

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060102

DOM
2015-10-23
Stockholm

Mål nr
M 6999-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-07-02 i mål nr M 2030-15, se bilaga

KLAGANDE

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

MOTPART

Osby kommun
283 80 Osby

SAKEN

Miljösanktionsavgift för avsaknad av dokumenterad och fastställd fördelning av organisatoriskt ansvar vid Lönsboda avloppsreningsverk i Osby kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsens i Skåne län beslut den 7 maj 2015 om miljösanktionsavgift (dnr 555-12625-2015, 1273-50-003).

Dok.Id 1236381

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa länsstyrelsens beslut.

Osby kommun (kommunen) har bestritt ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Länsstyrelsen har till stöd för sin talan uppgett i huvudsak följande.

Det finns anledning att ifrågasätta mark- och miljödomstolens dom i både formellt och materiellt hänseende. Mark- och miljödomstolen har upphävt länsstyrelsens beslut utan att kommunicera överklagandet med länsstyrelsen. Det kan inte anses ha varit onödigt att länsstyrelsen gavs tillfälle att bemöta överklagandet.

Länsstyrelsen har vid upprepade tillfällen vänt sig till verksamhetsutövaren och efterfrågat en redovisning av en dokumenterad och fastställd fördelning av det organisatoriska ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten enligt miljöbalken etc. Detta framgår av inspektionsrapport, besiktningsrapport och länsstyrelsens beslut. Det åligger verksamhetsutövaren att kunna visa de handlingar som berör frågan. Verksamhetsutövaren har inte kunnat visa det efterfrågade underlaget och att de redovisade handlingarna är tillräckliga för att uppfylla syftet med 4 § förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll (egenkontrollförordningen). Dessutom har representanter för driftbolaget och kommunen vid olika tillfällen gett olika svar angående vem eller vilka som är ansvariga eller om och hur ansvaret är delegerat och fördelat ut i organisationen, vilket visar att ansvarsfördelningen varken är tydlig eller tillgänglig för de som är berörda av den. Det finns därför skäl att besluta om miljöstraffavgift.

Om verksamhetsutövaren hade varit ett privat företag skulle det inte förväntas annat än att tillsynsmyndigheten kunde begära att denne måste kunna visa en dokumenterad och fastställd fördelning av det organisatoriska ansvaret. Bevisbördan bör ligga hos

verksamhetsutövaren. Därmed kan det inte förväntas att tillsynsmyndigheten ska granska handlingar som verksamhetsutövaren inte har lämnat till myndigheten när denna uttryckligen har efterfrågat uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen.

Kommunen har till stöd för sitt bestridande hänvisat till vad som angetts vid mark- och miljödomstolen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut. Mark- och miljööverdomstolen vill därvid särskilt påpeka följande. Av 4 § egenkontrollförordningen framgår att det för varje verksamhet ska finnas en fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten enligt de i bestämmelsen angivna punkterna. Frågan i målet är om det för verksamheten vid Lönsboda avloppsreningsverk finns en sådan fördelning av det organisatoriska ansvaret.

I Naturvårdsverkets allmänna råd om egenkontroll (NFS 2001:2) anges bl.a. att den fastställda ansvarsfördelningen bör avse alla frågor som har eller kan ha någon betydelse för skyddet av miljön och människors hälsa och lagesförelvanden, oavsett om kraven är direkt reglerade i författningstext, domar eller myndighetsbeslut eller enbart följer indirekt av innebörden av en viss bestämmelse eller ställt krav, t.ex. mätningar som kan behövas inom egenkontrollen. Vidare anges att fördelningen av det organisatoriska ansvaret bör innebära en fördelning av arbetsuppgifter och att dessa bör fördelas så långt ut i organisationen som det är lämpligt.

För att uppfylla kraven i 4 § egenkontrollförordningen är det alltså inte tillräckligt att hänvisa till vad kommunens reglemente och delegationsordning säger angående ansvarsfrågor röranden miljöbalken. Det är inte heller tillräckligt att hänvisa till att kommunstyrelsen eller dess ordförande är ytterst ansvarig. Det har således saknats anledning för länsstyrelsen att göra en bedömning vad avser frågan om kommunens dokument kan anses tillräckliga i förhållande till 4 § egenkontrollförordningen. Det har

därför inte funnits skäl för mark- och miljödomstolen att upphäva beslutet om miljöstraffavgift på denna grund.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att det inte tillräckligt tydligt framgår av redovisat organisationsschema eller beskrivning av verksamhetsansvar vem som har ansvaret för de olika frågor som gäller för verksamheten enligt angivna punkter i 4 § egenkontrollförordningen. Av de uppgifter kommunen lämnat i målet framgår att det juridiska ansvaret inte har vidaredelegerats och att kommunstyrelsen då har ansvaret samt att ansvaret för egenkontrollen därmed vilade på kommunstyrelsens ordförande vid tidpunkten för länsstyrelsens beslut.

Av den utredning länsstyrelsen presenterat i förening med kommunens uppgifter framgår sammantaget klart och tydligt att det inte finns någon fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret vid Lönsboda avloppsreningsverk som uppfyller kraven i 4 § egenkontrollförordningen. Länsstyrelsen har därmed visat att det finns förutsättningar att besluta om miljöstraffavgift. Länsstyrelsens överklagande ska därför bifallas och dess beslut att påföra kommunen en miljöstraffavgift fastställas. Med hänsyn till utgången i målet får den brist i mark- och miljödomstolens handläggning som består i underlåten kommunikering av nämndens överklagande med länsstyrelsen, anses läkt.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Eywor Helmenius samt tf. hovrättsassessorerna Sigrid Malmström och Christoffer Sheats, referent.

Föredragande har varit Erica Ehne.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-07-02
meddelad i
Växjö

Mål nr M 2030-15

KLAGANDE

Osby kommun
283 80 Osby

MOTPART

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut 2015-05-07 i dnr 555-12625-2015, 1273-50-003,
se bilaga 1

SAKEN

Miljösanktionsavgift för avsaknad av dokumentrad och fastställd fördelning av
organisatoriskt ansvar vid Lönsboda avloppsreningsverk i Osby kommun

---

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen bifaller överklagandet och upphäver det överklagade
beslutet om miljösanktionsavgift.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) beslutade den 7 maj 2015 att påföra Osby kommun (kommunen) miljöskaktionsavgift om 25 000 kr med anledning av avsaknad av fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för verksamheten vid Lönsboda avloppsreningsverk.

Kommunen har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Kommunen har yrkat att det överklagade beslut ska upphävas.

Kommunen har anfört huvudsakligen följande. Vid tidpunkten för länsstyrelsens beslut vilade det juridiska ansvaret angående egenkontroll på kommunstyrelsens ordförande. Ansvarsfördelningen vid beslutstidpunkten utgjorde den mest lämpliga med hänsyn tagen till den vid tidpunkten befintliga organisationen.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen kan inte utifrån i målet inkomna handlingar hitta något underlag som visar vad kommunens reglemente och delegationsordning säger angående ansvarsfrågor rörande miljöbalken. Om kommunstyrelsen är ytterst ansvarig i dessa frågor är det hos kommunen den dokumenterade ansvarsfördelningen ska finnas. Det framgår inte att länsstyrelsen har gjort någon bedömning vad avser frågan om kommunens dokument kan anses tillräckliga i förhållande till 4 § förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Mark- och miljödomstolen anser därför att en miljöskaktionsavgift i detta fall inte kan dömas ut. Överklagandet ska bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 23 juli 2015.

Lena Pettersson

Catharina Hederström

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Pettersson, ordförande, och tekniska rådet Catharina Hederström. Föredragande har varit beredningsjuristen Olof Eliasson.